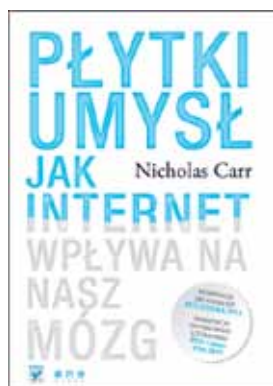

Grażyna Gregorczyk

Recenzja książki Nicholasa Carra „Płytki umysł. Jak Internet wpływa na nasz mózg”

**Nominacja do nagrody
Pulitzera 2011**
**Nominacja do nagrody
literackiej PEN Center
USA 2011**
**Międzynarodowy
bestseller**
**przetłumaczony na
ponad dwadzieścia
języków**

z prelegentów odwołał się do książki Nicolasa Carra „Płytki umysł. Jak Internet wpływa na nasz mózg”.

W ostatnim czasie bardzo interesuje mnie wpływ nowych mediów na zmianę postaw, nawyków i sposobu postrzegania dzieci i młodzieży, oddziaływanie sieci na człowieka. Zatem korzystając z wolnego wakacyjnego czasu, z wielką ciekawością zabrałam się za lekturę.

To książka o pielęgnowaniu mądrości i zdolności do refleksji w epoce, w której obie wydają się coraz bardziej zagrożone. Nicholas Carr przedstawia dający do myślenia, odważny intelektualnie wywód o tym, jak Internet – jako medium – zmienia nasz sposób myślenia oraz wpływa na to, jak będą (lub nie będą) myślały kolejne pokolenia. Niewiele książek można uznać za równie istotne.

Maryanne Wolf, autorka „Proust and the Squid. The Story and Science of the Reading Brain”

Wszechobecna technologia informacyjno-komunikacyjna oraz jej okręt flagowy – Internet w istotny sposób oddziałują na całe nasze życie, na naszą pracę, na sposób komunikowania się, a także na to, jak się uczymy.

Problemy z koncentracją, coraz krótsze i uboższe wypowiedzi, problemy z czytaniem długich tekstów to cena, jaką płacimy za nieustanne karmienie naszych mózgow zasobami Internetu, i za sposób, w jaki te zasoby są zorganizowane.

Podczas konferencji **Inspiracje 2013**, przygotowanej w czerwcu 2013 roku przez portal Edunews.pl z okazji 5-lecia jego istnienia, jeden

Kim jest Nicholas Carr?

Autor, absolwent Harvardu, jest obecnie jednym z najbardziej znanych publicystów i badaczy sieci. Napisał kilka książek, w tym „Does IT matter?”, mówiącą o tym, jak Internet wpływa na działanie współczesnych przedsiębiorców i „The Big Switch”, poruszającą temat przyszłości sieci jako wielkiej chmury danych.

Nicholas Carr to erudyta posiadający wszechstronną wiedzę zarówno z dziedzin ścisłych, jak i humanistycznych. Książka pełna jest dygresji nawiązujących do jego życia i doświadczeń związanych z poznawaniem komputera i Internetu. Autor barwnie opowiada o tym, jak komputer i Internet wpłynęły na jego pracę i sposób myślenia.

Co ciekawego można znaleźć w książce?

„Płytki umysł” jest rodzajem rozprawy bogatej w fakty naukowe, odnoszące się do wielu dziedzin, nie tylko technologii informacyjnej, ale także medycyny, neurobiologii, filozofii, historii.

Od samego początku towarzyszymy autorowi w arcyciekawej wędrówce, poczynawszy od plastyczności mózgu, odnoszącej się do zmian w jego strukturze przez całe życie człowieka, poprzez historię pisma, opowieść, jak rodziła się książka, badania nad umysłem człowieka, aż po wynalazki takie jak mapy, zegary, nowoczesne technologie i sztuczną inteligencję. Dowiadujemy się, jak funkcjonują mapy mózgu i co mają wspólnego z tradycyjną mapą oraz zegarem.

Przemierzamy historię w czasie i przestrzeni, od starożytności po współczesność. Poznajemy teorie Kartezjusza, Nietzschego, Freuda oraz Younga na temat funkcjonowania mózgu.

Zastanawiamy się razem z autorem, czy prawdą jest, że pod wpływem długotrwałego kontaktu z Internetem u notorycznych internautów następują zmiany w budowie mózgu, że powstają tzw. hipertekstowe umysły, co oznacza zmianę sposobu myślenia z dotychczasowego, linearnego, na hipertekstowy i wielowątkowy.

Podążamy za myślą o roli, jaką pełni człowiek w tym coraz bardziej techniczonym świecie. Nowe technologie i związane z ich rozwojem obawy budzą wiele pytań. Czy jako gatunek, wśród zaawansowanych technologicznie maszyn, staniemy się zbędni? Co się wydarzy, kiedy technologia zdobędzie zdolność reprodukcji?

Autor przedstawia również pozytywne strony zaawansowanych współczesnych technologii, opisuje zjawisko cyfryzacji mediów, wykorzystywanie Internetu w codziennym życiu oraz odejście od tradycyjnych nośników informacji na rzecz nowoczesnych urządzeń, takich jak tablety, smartfony i inne.

Czego się nie dowiemy z tej książki?

Nicolas Carr nie daje odpowiedzi na wszystkie pytania, jakie pojawiają się w książce. Raczej zachęca czytelnika do samodzielnych przemyśleń. Nie poznamy więc także instrukcji, jak rozszyfrować

algorytm wyszukiwania Google, ani jak kierować naszym myśleniem, by było tak wydajne, jak procesor komputera. Nie dowiemy się także, co należy zrobić, aby zapobiec wszystkim zagrożeniom generowanym przez nowe technologie i szkodom dokonywanym przez Internet.

Dla kogo jest ta książka?

„Płytki umysł” z pewnością można polecić wszystkim tym, którzy interesują się nowoczesnymi technologiami i ich wpływem na nasze życie, na zachowanie, na sposób, w jaki uczymy się i pracujemy, szczególnie tym wszystkim, którzy chcą dowiedzieć się, czy i jak Internet kształtuje nasz mózg.

Jest to cenna lektura dla nauczycieli i rodziców, ponieważ ułatwia zrozumienie, jak młodzi ludzie funkcjonują w cyfrowym społeczeństwie.

Książka powinna także zaciekać osoby, które interesują się działaniem algorytmu największej wyszukiwarki Google i które utożsamiają się z łowcami i zbieraczami *w lesie elektronicznych danych*.

Przy okazji warto zauważyć, że doświadczamy właśnie odwrócenia intelektualnej ewolucji naszego gatunku. Z wyznawców wiedzy i mądrości jako przymiotu ściśle związanego z osobowością znów stajemy się myśliwymi i zbieraczami, tym razem w elektronicznym lesie pełnym informacji.

Bez względu na to, czy ktoś jest zafascynowany możliwościami globalnej sieci, czy też raczej podejrzewa, że konsekwencją jej rozwoju będzie zagłada rodzaju ludzkiego, warto dowiedzieć się, jak Internet oddziałuje na nas i jak wpłynie to na naszą przyszłość.

Grażyna Gregorczyk jest nauczycielem konsultantem w Ośrodku Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie, była wieloletnim dyrektorem Ośrodka.

*Wykształcenie nie stworzy inteligencji,
ale może ją wyćwiczyć.*

Edward Mochesney